

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8EMCdo/1/2014
Identifikačné číslo spisu:	8205202270
Dátum vydania rozhodnutia:	12.11.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:8205202270.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Údernícka 5, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Údernícka 5, proti povinným 1/ C.X., bývajúcemu v D., 2/ O. A., bývajúcej v D., pre vymoženie 442,61 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 4 Er 176/2005, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 9. apríla 2013 sp. zn. 25 CoE 18/2013, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Prešove z 9. apríla 2013 sp. zn. 25 CoE 18/2013 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Bardejov uznesením zo 17. júla 2012 č. k. 4 Er 176/2005-26 vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Vážecká 16, Prešov, IČO : 42 176 778 do konania ako vedľajšieho účastníka nepripustil. V odôvodnení uviedol, že podaním zo 7. júla 2011 oznámilo Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Vážecká 16 (ďalej len „združenie“) vstup do konania ako vedľajší účastník na strane povinných podľa § 93 ods. 2 O. s. p. Vedľajšie účastníctvo ako inštitút len základného konania, ktorého účelom je pomoc v spore niektorému z účastníkov - jednej zo sporových strán je v exekučnom konaní pojmovovo vylúčené a z týchto dôvodov ustanovenie § 93 O. s. p. nie je na exekučné konanie aplikovateľné (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 106/2008). Vzhľadom na absolútnu neprípustnosť vedľajšieho účastníctva v exekučnom konaní o neprípustení jeho vstupu do daného konania rozhodoval aj bez námietky, „ex offo“, pričom podľa zásady, že o každom relevantnom procesnom podaní v konaní treba rozhodnúť uznesením, urobil tak samostatným výrokom tohto uznesenia. Poukázal tiež na to, že základom pre vykonanie exekúcie je trestný rozkaz, ktorým bola povinným uložená povinnosť nahradiť škodu spôsobenú pôvodnému oprávnenému trestným činom.

Krajský súd v Prešove na odvolanie vedľajšieho účastníka uznesením z 9. apríla 2013 sp. zn. 25 CoE 18/2013 uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Citoval ustanovenia § 251 ods. 4, 93 ods. 1, 2 a 3 O. s. p. Konštatoval, že s účinnosťou od 15. októbra 2008 zákonodarca zaviedol do právneho poriadku Slovenskej republiky §-om 93 ods. 2 O. s. p. novú skupinu subjektov,

ktoré môžu vystupovať ako vedľajší účastníci v konaní. Vstup vedľajšieho účastníka na ochranu práv účastníka podľa osobitného predpisu je zámerom tohto ustanovenia, čo potvrdzuje aj výklad zákonodarcu berúceho do úvahy práve združenia na ochranu spotrebiteľov a poukázal pritom na znenie dôvodovej správy. Prvostupňový súd pri svojom posudzovaní zákonných ustanovení O. s. p. nesprávne vychádzal z výkladu právnej úpravy pred 15. októbrom 2008, t. j. pred účinnosťou novely procesného kódexu vykonanej zákonom č. 384/2008 Z. z. Práve nové ustanovenie § 93 ods. 2 O. s. p. v prípade právnickej osoby zameranej na ochranu práv nevyžaduje právny záujem právnických osôb, ktorých cieľom je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Medzi nich patria aj právnické osoby, ktorých predmetom činnosti je ochrana spotrebiteľa. Združenie je takouto právnickou osobou a preto jeho vstup do konania ako vedľajšieho účastníka na základe zákona je možný. Odvolací súd mal za to, že nesprávnym postupom prvostupňového súdu bola odňatá možnosť účastníkovi konať pred súdom a zároveň súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, keď nesprávne interpretoval zákonné ustanovenie § 93 ods. 2 O. s. p.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal na podnet oprávnenej mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol, aby ho dovolací súd zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.). Uviedol, že v exekučnom konaní je z povahy veci vedľajšie účastníctvo vylúčené. Exekučné konanie nie je totiž konaním sporovým. Cieľom tohto konania je nútený výkon vykonateľného rozhodnutia, t. j. vynútenie plnenia priznaného týmto rozhodnutím. Zmyslom vedľajšieho účastníctva je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Vedľajší účastník je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil. Táto motivácia je daná buď právnym záujmom vedľajšieho účastníka na takomto výsledku konania, o ktorý ide spravidla vtedy, ak rozhodnutím bude vo svojich dôsledkoch dotknuté jeho právne postavenie (práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva) alebo je v zmysle ustanovenia § 93 ods. 2 O. s. p. daná predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Uvedené potvrdzuje aj uznesenie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 23/2013 a v ňom vyslovený právny názor. Pokiaľ odvolací súd dospel k odlišnému právnemu záveru jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Oprávnená sa v plnom rozsahu stotožnila s mimoriadnym dovolaním generálneho prokurátora.

Združenie sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadriло.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O. s. p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor (§ 243e ods. 1 O. s. p.) v lehote jedného roka (§ 243g O. s. p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté uznesenie bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 243a ods. 3 O. s. p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O. s. p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O. s. p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatorne (§ 243i ods. 2 O. s. p. v spojení s § 242 ods. 1 O. s. p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O. s. p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ § 237 O. s. p. (či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným).

Vády konania v zmysle § 237 O. s. p. generálny prokurátor nenamietal a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je namietaná, je procesná vada, ktorá, na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O. s. p., nezakladá zmätočnosť

rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Iné vady, okrem väd uvedených v § 237 O. s. p., sú spôsobilým dovolacím dôvodom len za predpokladu, že mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V dovolacom konaní však žiadna takáto vada nevyšla najavo.

Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní namietal, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora (i dovolania účastníka) odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval. Dovolateľ vytýka predmetnú vadu pri právnom posúdení veci dôvodne.

Podľa § 93 ods. 2 O. s. p. ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa ods. 3 tohto ustanovenia do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 251 ods. 4 O. s. p. na výkon rozhodnutia a exekučné konanie podľa osobitného predpisu sa použijú ustanovenia predchádzajúcich častí, ak tento osobitný predpis neustanovuje inak. Rozhoduje sa však vždy uznesením.

Podľa § 37 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) účastníkmi exekučného konania sú oprávnený a povinný. Ak súd rozhoduje o trovách exekúcie, účastníkom konania je poverený exekútor.

Podľa § 37 ods. 2 Exekučného poriadku ak sú exekúciou postihnuté veci v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, účastníkom konania, ak ide o tieto veci, je aj manžel povinného, ak do začatia exekučného konania nedošlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva dohodou alebo súdnym rozhodnutím.

Zmyslom vedľajšieho účastníctva je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov konania. Vedľajší účastník je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil. Táto motivácia je v zmysle citovaného ustanovenia § 93 ods. 2 O. s. p. daná predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Účinky vzniku vedľajšieho účastníctva však môžu nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho zmysel a účel. Takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie. Exekučné konanie sporovým konaním nie je. Cieľom tohto konania je totiž nútený výkon vykonateľného rozhodnutia, t. j. vynútenie plnenia priznaného týmto rozhodnutím. Preto je v exekučnom konaní vedľajšie účastníctvo ako inštitút len základného konania už zo svojej podstaty vylúčené (pozri stanovisko Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 56 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 4/2014 : „V exekučnom konaní vedenom podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok - a o zmene a doplnení ďalších zákonov je vedľajšie účastníctvo pojmovovo vylúčené“).

Z uvedených dôvodov ustanovenie § 93 O. s. p. o vedľajšom účastníctve nie je na exekučné konanie aplikovateľné podľa § 251 ods. 4 O. s. p. Teda vedľajšie účastníctvo nemá v exekučnom konaní miesto, a to ani podľa § 93 ods. 2 O. s. p.

Pokiaľ krajský súd dospel k odlišnému právnomu záveru, jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (na zistený skutkový stav nesprávne aplikoval právnu normu a túto nesprávne vyložil).

Z vyššie uvedeného potom vyplýva, že mimoriadnym dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a že generálny prokurátor dôvodne podal mimoriadne dovolanie, keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania, ktorú nemožno dosiahnuť inými právnymi prostriedkami (§ 243e O. s. p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na to napadnuté uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 a 4 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci.

Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova a j o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (pozri primerane § 243d ods. 1 O. s. p. v spojení s § 243i ods. 2 O. s. p.).
Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.